dovolené, za nemoci a pod., a přece nebude lze důvodně o tom pochybovati, že i v těchto obdobích pojistná povinnost zaměstnance trvá, třebaže on žádných prací skutečně nevykonává.

Z těchto úvah vyplývá, že předpokladem pro založení pojistné povinnosti podle § 1 pens. zák. není, aby práce, k nimž se zaměstnanec služební smlouvou zavázal, byly jím skutečně také vykonávány, nýbrž že stačí toliko právní existence služebního poměru. Opak nelze dovozovati ani z obratu, použitého v § 1 pens. zák..., »pokud není činným jako dělník, či učeň, nebo nevykonává převážnou měrou prací podřízených, neboť předpisem tímto nestanoví se další předpoklad pro pojistnou povinnost, souřadný s předpokladem v předcházející větě vytčeným, tedy vedle něho, nýbrž jím stanoví se jen z tohoto jediného základního předpokladu výjimky toho obsahu, že i když tento předpoklad jest splněn, totiž určitá osoba jest ve služebním poměru, ona přesto pensijní povinnosti nepodléhá tehdy, jsou-li smluvené služby takové povahy, jak je zákon vymezuje. Dotčenému ustanovení dlužno proto rozuměti jen tak, že se jím určité kategorie osob, jež jsou ve služebním poměru, se zřetelem na jakost jejich služebních prací, k nimž jsou podle služební smlouvy povinny, z pensijní povinnosti vylučují. Pro spornou otázku neplyne však z něho nic pro názor, že by vedle služebního poměru také ještě určitá činnost, t. j. skutečné konání smluvených prací zaměstnancem, bylo zákonným předpokladem pojistné povinnosti.

Právní názor, na kterém spočívá napadené rozhodnutí, nelze podle hořejších úvah tudíž uznati za shodný se zákonem.

(Nález ze dne 3. května 1930, č. 7312/30.)

II.

Řízení.

Stěžovatel H. přihlásil u býv. Zemské úřadovny II. Všeobecného pensijního ústavu v Praze svého zaměstnance J. Sch. k pensijnímu pojištění. Přihláška byla vyřízena potvrzenkou úřadovny o tom, že J. Sch. byl zařazen do pojištění od 1. ledna 1922. Podáním ze dne 24. ledna 1924 odhlásil stěžovatel jmenovaného svého zaměstnance z toho důvodů, že pojistné povinnosti není podroben. Odhláška nebyla Zemskou úřadovnou II. výměrem ze dne 9. února 1925 vzata na vědomí s odůvodněním, že pojištění nabylo právní moci, bylo zaměstnavatelem svého času uznáno, prémie byly jím placeny, a Zemská úřadovna není s to, aby žádosti stěžovatelově vyhověla. Ve výměru tom bylo dále uvedeno, že k rozhodnutí o tom, zda zaměstnanec jest pojistné povinnosti podroben, jest příslušné ministerstvo sociální péče, a stěžovatel byl vybídnut, aby se tam s příslušným podáním obrátil. Stěžovatel byl zároveň také upozorněn, že ministerstvo může (z úřední moci dozorčí) vysloviti nepodrobení pojistné povinnosti jen pro budoucnost.

Proti tomuto výměru podal stěžovatel dne 24. února 1925 stížnost k ministerstvu sociální péče s návrhem, aby ministerstvo dalo Zemské úřadovně II. Všeobecného pensijního ústavu příkaz, aby přihlášku J. Sch. jako omylem přihlášeného zrušila a zaplacené prémie s úroky stěžovateli vrátila. Ministerstvo sociální péče postoupilo stížnost zemské správě politické v Praze k instančnímu rozhodnutí, pokud stížnost čelí proti výměru Zemské úřadovny ze dne 9. února 1925. Zemská správa politická zamítla pak stížnost, jako námitky opožděně podané a tedy nepřípustné, poněvadž v odpor vzatý výměr byl doručen nejpozději dne 24. února 1925, námitky však, byvše podány u ministerstva sociální péče, došly úřední cestou k zemské správě politické v Praze, kde měly býti přímo podány — pokud stížností nebylo žádáno jen o opatření z moci dozorčí — teprve dne 28. března 1925, tedy po uplynutí 14denní lhůty, stanovené v § 75,

odst. 3. cís. nařízení ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z. Odvolání, jež z tohoto rozhodnutí stěžovatel podal, ministerstvo sociální péče naříkaným rozhodnutím nevyhovělo z jeho důvodů. K námitkám odvolání bylo podotknuto, že sporný výměr neobsahoval vůbec žádného poučení o opravných prostředcích v technickém slova smyslu. Zejména nelze považovati za takovéto právní poučení upozornění zemské úřadovny, že sama není již s to, aby měnila něco na pojistném výměru, vešlém ve formální právní moc, a že by tak mohlo učiniti — ovšem jen pro futuro — k výslovné žádosti strany ministerstvo sociální péče na základě svého dozorčího práva. Naznačovala tedy zemská úřadovna rekurentovi pouze jinou cestu, jíž by se podle jejího názoru mohl domoci, alespoň pro budoucnost, změny pravoplatného stavu, když zrušení pensijního pojištění Sch. obvyklou cestou instanční již není možno. Nedostatek právního poučení ve výměru zemské úřadovny je zajisté vadou, nemůže však zbaviti výměr, vadou takovou trpící, jeho povahy a účinku, které mu jinak podle jeho obsahu a formy příslušejí. Nezachování předpisů § 3 zák. ze dne 12. května 1896 č. 101 ř. z. má pouze ten následek, že se strana může podle posledního odstavce tohoto ustanovení domáhati zvláštním rekursem odstranění této závady, což se však v daném případě nestalo. Jádrem sporu jest otázka, lze-li v obsahu řečeného výměru shledávati momenty, jež opravňují k úsudku, že bylo v něm stěžovateli dáno poučení o opravném prostředku, t. j., že obsahuje údej, zda ve výměru učiněné rozhodnutí jest podrobeno dalšímu přezkoumání v pořadí instančním a v kladném případě návod, u kterého vyššího úřadu a v jaké lhůtě lze opravný prostředek podati a tak nápravy se domáhati.

Sporný výměr skládá se ze dvou částí. V části první obsažen jest zamítavý výrok zemské úřadovny II. o odhlášce stěžovatelově v příčině vyloučení jeho zaměstnance z pensijního pojištění s odůvodněním. Podle tohoto svého obsahu jest tato část sporného výměru výměrem nositele pojištění, týkajícím se práv a povinností upravených zákonem o pensijním pojištění ve smyslu § 75 odst. 3. p. z., pro který v době jeho vydání platila podle § 75 a) téhož zákona ustanovení zákona ze dne 12. května 1896 č. 101 ř. z. o veškerém opravném řízení, tedy také předpis o poučení o opravných prostředcích podle § 3 tohoto zákona. Z toho plyne, že řečený výměr takovéto poučení obsahovati měl. Ve druhé jeho části dává sice Zemská úřadovna II. stěžovateli na srozuměnou, že k rozhodnutí otázky, zda jeho zaměstnanec jest pensijní pojistné povinnosti podroben, jest příslušné ministerstvo sociální péče a vybízí ho, aby se na ně s příslušným podáním obrátil. Ve výměru se však neuvádí ani že její rozhodnutí lze bráti v odpor, ani že stěžovatel jest oprávněn k tomu, aby si do negativního vyřízení jeho odhlášky, vyslovené v první části výměru, stěžoval u ministerstva a tak nápravy se domáhal, ani konečně se tam nepraví nic o místu, kde má tak učiniti, ani o lhůtě, ve které se tak státi má. O těchto podstatných pojmových náležitostech poučení o opravném prostředku ve smyslu § 3 zák. č. 101/1896 ve výměru Zemské úřadovny II. není vůbec zmínky. Lze sice připustiti, že Zemská úřadovna dala stěžovateli nějaké poučení o postupu, kterým by podle jejího názoru mohl se domáhati vyloučení svého zaměstnance z pensijní pojistné povinnosti, a že mu naznačila i úřad, na který se má v té příčině obrátiti, ale ani z dikce ani z obsahu dotčené části výměru není možno právem usouditi, že by v poučení tom bylo obsaženo poučení o opravném prostředku, t. j. o tom, že proti meritornímu vyřízení odhlášky stěžovatelovy může se stěžovatel brániti v pořadí instančním u ministerstva sociální péče jako u vyššího úřadu, vyřízení to přezkoumávajícího, t. j. u nadřízené odvolací stolice. Stěžovateli uděluje se toliko rada, aby se obrátil na ministerstvo jako na úřad, který jako dozorčí úřad podle § 78 zák. o pens. poj. je příslušný, aby mimo instanční postup rozhodl o otázce, o kterou šlo.

Jest proto předpoklad žalovaného úřadu, z něhož v naříkaném rozhodnutí vycházel, že sporný výměr poučení o opravných prostředcích neobsahoval, v souhlase s ním, a tedy správný. Jestliže ve sporném výměru Zemské úřadovny poučení o opravném prostředku, stěžovateli proti němu po zákonu příslušejícího, podle těchto úvah obsaženo nebylo, ač podle citovaných zákonných předpisů mu dáno býti mělo, pak byla to arci vada, jejíhož odstranění mohl se stěžovatel domáhati samostatným rekursem podle posl. odst. § 3 zák. č. 101/1896. Neučinil-li tak a vykládaje si mylně, jak ve stížnosti sám doznává, ve výměru mu udělenou radu jako poučení o opravném prostředku, podal z výměru stížnost u ministerstva místo námitek u zemské politické správy v Praze jako stolice odvolací podle § 75 (3) p. z. k rozhodnutí o nich příslušné, jeho stížnost došla tam nesporně až po uplynutí 14denní lhůty v cit. § stanovené, a byla proto jako opožděně podaná odmítnuta, nelze v tomto postupu žalovaného úřadu shledávati ani nezákonnost ani vadu řízení.

Stížnost byla proto zamítnuta jako bezdůvodná.

(Nález ze dne 9. května 1930, č. 7640/30.)

III.

Řízení.

V okolnosti, že nebyla vyslechnuta o způsobu zaměstnání číšnice ve výčepu lihovin E. B., touto navrhovaná svědkyně, nelze právem shledati podstatnou vadu řízení ve smyslu § 6 zákona o správním soudě, uváží-li se, že o způsobu zaměstnání stěžovatelčině ve výčepu lihovin vyslechnuto bylo mnoho svědků, kteří z vlastního postřehu podrobně vylíčili všechny práce, které stěžovatelka v obchodě tom vykonávala, takže žalovaný úřad v těchto výpovědích, pak v údajích stěžovatelčiných, jakož i jejího zaměstnavatele a v ostatních výsledcích provedeného šetření měl postačitelný a bezpečný skutkový podklad pro to, aby si mohl učiniti náležitý obraz o činnosti stěžovatelčině a tuto činnost mohl správně zhodnotiti pro svůj závěr, k němuž dospěl v naříkaném rozhodnutí při posouzení otázky, zakládala-li tato činnost stěžovatelčinu pensijní pojistnou povinnost podle zákona o pensijním pojištění.

(Nález ze dne 31. května 1930, č. 8926/30.)